

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Dítě ve finančněprávních vztazích

Tento příspěvek se zabývá zdaňováním dětí mladších patnácti let, které měly příjmy plynoucí jim z výkonu umělecké, kulturní, reklamní nebo sportovní činnosti. Problematika zdaňování spočívá především ve skutečnosti, že dítě mladší patnácti let není plně svéprávné a nedosáhlo takové rozumové a volní vyspělosti, aby mohlo samo vyplnit a podat daňové přiznání a následně uhradit ve správné výši daň z příjmů fyzických osob. Přidružený problém nastává v případě správného podřazení daných příjmů pod §§ 6-10 zákona č. [586/1992](#) Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Práce si klade za cíl seznámit čtenáře s danou problematikou a navrhnout nejlepší možné řešení.

Výdělečná činnost dětí mladších patnácti let

Dítě mladší 15 let může na základě §§ 121-124 zákona č. [435/2004](#) Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů vykonávat uměleckou, kulturní, reklamní nebo sportovní činnost. Děti tyto činnosti vykonávají, pokud jsou přiměřené jejich věku, jestliže pro ně nejsou nebezpečné, nebrání jejich vzdělávání a nepoškozují jejich rozvoj. Osoba, pro kterou dítě činnost vykonává, je povinna zajistit dítěti soustavný dohled způsobilou osobou a vhodné podmínky pro činnost včetně zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví. K výkonu činnosti dítěte je třeba povolení, o kterém rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce místně příslušná dle trvalého pobytu dítěte, na základě písemné žádosti[1] podané zákonným zástupcem dítěte. Ve vydaném povolení se stanoví rozsah výkonu činnosti, způsob zajištění ochrany zdraví a bezpečnosti i požadavky na zajištění vhodných pracovních podmínek k výkonu dané činnosti. Činnost lze povolit nejdéle na dobu 12 měsíců po sobě jdoucích. O povolení lze nicméně žádat opakovaně, a tím dobu činnosti prodlužovat.[2]

Daň z příjmů fyzických osob

Vzhledem k tomu, že dítě mladší patnácti let může vykonávat činnost, ze které jí plynou příjmy, budou se tyto příjmy danit podle zákona č. [586/1992](#) Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Správné podřazení příjmů z umělecké, kulturní, reklamní nebo sportovní činnosti pod §§ 6-10 zákona o daních z příjmů tedy pod příjem ze závislé činnosti, ze samostatné činnosti, z kapitálového majetku, z nájmu nebo ostatních příjmů spadá do oblasti autoaplikace daňových předpisů daňovým poplatníkem. Příjmy dětí mladších patnácti let lze teoreticky podřadit pod čtyři kategorie, přičemž z povahy věci nemohou tyto příjmy spadat do kategorie příjmů z kapitálového majetku či nájmu.

Pro příjem ze závislé činnosti hovoří především skutečnost, že dítě musí mít nad sebou dozor a práci vykonává pro třetí osobu. V § 6 odst. 1 písm. a) zákona o daních z příjmů je stanoveno, že za závislou činnost jsou mimo jiné považovány i plnění v podobně poměru, v němž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce. V zákoně o daních z příjmů není jako pro výkon závislé práce stanovena věková hranice, a tak zdanění příjmů u osob mladších 15 let z hlediska daňových předpisů nic nebrání. Myšlenku zdaňování dětí mladších 15 let vykonávajících danou činnost jako zaměstnanců, i když nebyla uzavřena pracovní smlouva či některá z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, dále podporuje skutečnost, že provozovatel činnosti je pro případ náhrady škody způsobené dítěti povinen sjednat pojištění.[3] Osobě, pro kterou dítě pracuje, by na základě podřazení příjmů pod § 6 zákona o daních z příjmů vznikla povinnost odvést jako plátce daně za dítě daň a dítě samo by tak nevyplňovalo a nepodávalo daňové přiznání ani samo daň nehradilo.

Protože dítě může ze zákona vykonávat uměleckou, kulturní, reklamní nebo sportovní činnost pouze pro právnickou nebo fyzickou osobu, která má danou činnost v předmětu své činnosti, nepřipadá do úvahy u dětí mladších 15 let jejich podnikatelská aktivita na poli těchto činností jako u osob zletilých.[4] Navíc by takto malé děti nedostaly ani živnostenské oprávnění. Jediná situace, kdy lze příjmy dětí mladších 15 let danit podle § 7 zákona o daních je podle Generálního finančního ředitelství na základě odst. 2 písm. a) v případě užití nebo poskytnutí autorských práv včetně práv příbuzných právu autorskému. Tato situace nastává při uměleckých výkonech herce, zpěváka, hudebníka či tanečníka dle § 67 zákona č. [121/2000](#) Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.[5] V situaci danění podle § 7 zákona o daních z příjmů nastává problém s podáním daňového přiznání a úhradou daně, neboť malé dítě nezvládne ani jeden z těchto úkonů.

Pokud tedy za dítě nezdaní příjmy osoba, pro kterou činnost vykonává, jako příjmy ze závislé činnosti dle § 6 zákona o daních z příjmů, nebo dítě samo dle § 7 zákona o daních z příjmů jako příjmy z podnikání, přichází již do úvahy pouze zdanění jako ostatní příjmy. Podle § 10 zákona o dani z příjmů se může danit dvěma způsoby. Na základě odst. 1 písm. a) se daní příjmy z příležitostných činností, dle odst. 3 písm. a) jsou příjmy do výše 30 000 Kč za zdaňovací období od daně osvobozeny. Jestliže se bude jednat o osvobozené příjmy, nenastává problém s podáváním daňového přiznání a úhradou daně, neboť daňové přiznání se nepodává a žádná daňová povinnost nevzniká. V případě podřazení příjmů pod příjmy z příležitostných činností nastává stejně jako v případě zdanění podle § 7 zákona o daních z příjmů opět problém s podáním daňového přiznání a úhradou daně.

S případným podáváním daňového přiznání pomáhají dětem ze zákona jejich zákonní zástupci, kteří odevzdají daňové přiznání jménem svého dítěte a podepíší ho jako zástupci dítěte. Tito zákonní zástupci již nicméně nemají zákonnou povinnost za dítě odvádět daň, což představuje závažnou mezeru v zákoně.[6] Problém neuhrazení daně z příjmu dítěte se zřejmě řeší obdobně jako v případech nedoplatků nezletilých na poplatcích za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Situaci by pomohlo vyřešit přijetí obdobné právní úpravy, jaká je obsažena v § 12 zákona č. [565/1990](#) Sb., o místních poplatcích, ve znění od 1. 1. 2016.

Daňová kontrola

Na základě zákona o daních z příjmů ani z komentářů k tomuto zákonu jednoznačně nevyplývá jak dané příjmy dětí správně danit (pokud se nejedná o příjmy nižší než 30 000 Kč za zdaňovací období). V této oblasti nastala zřejmě mezera v právu a záleží na libovůli každého správce daně, jaké zdanění považuje za správné. Teoreticky se může stát, že jednou správce daně v rámci daňové kontroly zjistí, že za daného daňového poplatníka plátce daně nepodal daňové přiznání, i když mělo být daněno dle § 6 zákona o daních z příjmů. Podruhé správce daně v rámci daňové kontroly může odhalit nepodání daňového přiznání a neuhrazení daně poplatníkem a vyzve ho k podání dodatečného daňového tvrzení, na základě kterého se jeho příjmy zdaní dle § 10 zákona o daních z příjmů. Bylo by žádoucí, aby Generální finanční ředitelství vydalo pro tyto případy sjednocující daňový pokyn.

Situace je o to závažnější, když na otázku ohledně správného zdanění příjmů dětí mladších 15 let Generální finanční ředitelství dne 31. 8. 2015 odpovědělo: „*v současné době očekáváme stanovisko Ministerstva práce a sociálních věcí, neboť zákon o zaměstnanosti, upravující podmínky pro výkon této činnosti není v naší kompetenci.*“[7] Generální finanční ředitelství tím nepřímou přiznalo, že samo neví, jak se mají dané činnosti správně danit. Ucelenou odpověď vydalo Generální finanční ředitelství dne 8. 10. 2015, kdy uvedlo: „...*Generální finanční ředitelství mělo pochybnost, zda taková činnost (ve smyslu §§ 121-124 zákona o zaměstnanosti - pozn. autora) nenaplnuje znaky závislé práce, resp., zda nemusí být ze zákona vykonávána v režimu závislé činnosti. Ze stanoviska Ministerstva práce a*

sociálních věcí, které jsme si vyžádali, vyplývá, že se v těchto případech nejedná o činnost, která by naplňovala znaky závislé práce...“.[8] Ze zpráv Generálního finančního ředitelství nakonec vyplynulo, že by dané příjmy danilo podle zdanění závislé činnosti, pod vlivem Ministerstva práce a sociálních věcí bude nicméně závazné danění podle zdanění ostatních příjmů.

Neumím si v praxi představit daňovou kontrolu u dětí mladších patnácti let, ať již z důvodu jejich nízkého věku, či z důvodu, že se ani do 8. 10. 2015 Generální finanční ředitelství těmito případy nikdy nezabývalo.

V rámci daňové kontroly může správce daně daňovému subjektu za nepodání daňového přiznání, jeho opožděné podání či neuhrazení daně (byť i jen částečné) uložit na základě zákona č. [280/2009](#) Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů pokutu, penále či úrok z prodlení.

Závěr

V práci jsem se zabývala problematikou zdanění výdělečné činnosti dětí mladších patnácti let. Jejich příjmy bezpochyby spadají do oblasti daně z příjmů fyzických osob, nicméně podřazení pod příjmy ze závislé činnosti, příjmy z podnikání či ostatní příjmy je značně problematické. Jisté obtíže daně podřazení činilo i Generálnímu finančnímu ředitelství, které se v první řadě klanělo k danění ve shodě se závislou činností, nicméně své stanovisko pod vlivem Ministerstva práce a sociálních věcí poopravilo na příjmy z podnikání a ostatní příjmy.

Dle mého názoru se nejvhodnější jeví zdanění právě podle § 6 zákona o daních z příjmů, neboť pak nemusí děti vyplňovat a podávat daňové přiznání a sami hradit daň. Úhrada daně by ze zákona přešla na poplatníka, kterým by byla osoba, pro niž dítě danou činnost vykonává. Nedocházelo by poté k neuhrazení daně, k problémům s jejím vymáháním a daňovou kontrolou.

Monika Ježková,

doktorandka na katedře finančního práva a národního hospodářství Právnické fakulty MU

Literatura

- 1) Zákon č. [565/1990](#) Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 2015-11-25].
- 2) Zákon č. [586/1992](#) Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 2015-11-27].
- 3) Zákon č. [121/2000](#) Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 2015-11-27].
- 4) Zákon č. [435/2004](#) Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 2015-11-18].
- 5) Zákon č. [280/2009](#) Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační

systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 2015-11-23].

6) BIČÁKOVÁ, Olga. Výkon umělecké, kulturní, sportovní nebo reklamní činnosti dítěte. Práce a mzda. Praha: Wolters Kluwer, 2010, č. 5, s. 38-40. ISSN: 0032-6.

7) BURDA, Zdeněk. Zdaňování příjmů sportovců. Práce a mzda. Praha: Wolters Kluwer, 2013, roč. 61, č. 3. ISSN: 0032-6.

8) HOCKO, Michal. Nová právní úprava výkonu umělecké, kulturní, sportovní a reklamní činnosti dítěte. Časopis pro právní vědu a praxi. Brno: Masarykova univerzita, 2004, roč. 12, č. 4, s. 292-301. ISSN 1210. Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

9) HOLOUBEK, František. Činnost dítěte. Integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí, publikováno 31. 12. 2008 [cit. 2015-11-20]. Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

10) KOŘÍNEK, Miloš. Příjem nezletilých dětí. Daňari online: portál daňových poradců a profesionálů [online]. Wolters Kluwer, a. s., publikováno 4. 6. 2004 [cit. 2015-11-22]. Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[1] Vzor písemné žádosti lze stáhnout na stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí zde: HOLOUBEK, František. Činnost dítěte. Integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí, publikováno 31. 12. 2008 [cit. 2015-11-20].

[2] BIČÁKOVÁ, Olga. Výkon umělecké, kulturní, sportovní nebo reklamní činnosti dítěte. Práce a mzda. 2010, č. 5, s. 38-40.

[3] HOCKO, Michal. Nová právní úprava výkonu umělecké, kulturní, sportovní a reklamní činnosti dítěte. Časopis pro právní vědu a praxi. 2004, roč. 12, č. 4, s. 292-301.

[4] BURDA, Zdeněk. Zdaňování příjmů sportovců. Práce a mzda. 2013, roč. 61, č. 3.

[5] KOŘÍNEK, Miloš. Příjem nezletilých dětí. Daňari online: portál daňových poradců a profesionálů [online]. Wolters Kluwer, a. s., publikováno 4. 6. 2004 [cit. 2015-11-22].

[6] § 24, 25 zákona č. [280/2009](#) Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů ve spojení s § 38g zákona č. [586/1992](#) Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

[7] Email ze dne 31. 8. 2015.

[8] Email ze dne 8. 10. 2015.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Převodní ceny v judikatuře a sporech se správcem daně](#)
- [Nový daňový režim ESOP v České republice od roku 2026. Posun k ekonomické realitě a mezinárodním standardům?](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Mezinárodní dožádání a lhůta pro stanovení daně: kritéria účelnosti, věcnosti a včasnosti v judikatuře](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Nová úprava kvalifikovaných zaměstnaneckých opcí](#)
- [Silná koruna: jaké dopady má posilující koruna na české firmy](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Aktuální judikatura k holdingovým strukturám](#)